

Bilag 11.

I Mødet den 18. Marts fremlagde Hr. Christmas Møller nedennævnte Erklæring med Spørgsmaal til Regeringen og Partierne:

Det konservative Folkeparti har igennem de sidste 3 Aar spejdet efter enhver Mulighed for at skabe den fornødne Samling omkring Landets Forsvar. Med den afgørende Vægt, mit Parti lægger paa Sagen, vil ingen kunne være i Tvivl om, hvor vanskeligt det har været for os at holde os tilbage, naar vi saa paa Udviklingen ude i Verden, men det Haab, som Socialdemokratiets Hovedbestyrelses Udtalelse af 23. Maj 1934 (Opgivelse af Afrustningen) vakte hos mange, vilde vi ikke paa nogen Maade slaa ned, og hvis det var rigtigt, at nævnte Udtalelse af Maj 1934 betød Indgangen til en ændret Indstilling i dybere Forstand, kunde man maaske ogsaa forstaa, at der skulde Tid til. Det er da ogsaa fra alle Sider erkendt, at den Maade, paa hvilken vi for et Aar siden, ved vort Forslag af 20. Februar, rejste Spørgsmaalet, var i enhver Henseende forstaaende over for andre Partier. Enhver kunde af vor Stilling se, hvilken Vægt vi lagde paa Samling om Forsvaret.

Den Situation, der foreligger med Regeringens Forelæggelse af de her i Udvalget behandlede Forslag, er efter vor Opfattelse den, at vi med de Oplysninger, vi har faaet, er stillet mellem 2 Forslag: Regeringens og Sagkundskabens. Afstanden mellem disse 2 Forslag er af en saadan Størrelse, at det vil være en meget vanskelig Opgave at naa et tilfredsstillende Resultat i et Rigsdagsudvalg. Det konservative Parti maa fremhæve, at det finansielle Argument ikke paa nogen Maade er afgørende for os. Vi maa ogsaa fremhæve, at andre Landes Stilling, i ganske særlig Grad Sveriges, er en saadan, at man ikke med nogen Ret kan paaberaabe sig noget urimeligt i den Stilling, de sagkyndige har taget. Af de Oplysninger, vi har faaet, fremgaar det derimod, at den ikke-departmentale militære Sagkundskab, den ansvarlige militære Ledelse, praktisk taget har været ladet ude af Betragtning ved Forslagenes Udarbejdelse. Man har aldeles ikke tildelt den udøvende Sagkundskab den Rolle, der paa alle andre Omraader er en Selvfølge. Under disse Forhold er Overvejelserne i den konservative Rigsdagsgruppe mundet ud i den Betragtning, at en forstandig Løsning bedst kan opnaas, naar der sikres den ansvarlige militære Sagkundskabs Anskuelse normal Betydning for Regeringens Tilrettelæggelse af de militære Forslag. Under en saadan Forhandling kunde ogsaa tilkaldes Repræsentanter for de politiske Partier til den fortrolige Drøftelse, som den foreliggende Situation nødvendiggør.

Vi anser det for Regeringens Pligt at indføre den militære Sagkundskabs Synspunkter i de to Regeringsforslag og gøre det paa en saadan Maade, at Forslagene for Rigsdagen og Folket kommer til at staa som militært og neutralitetspolitisk ansvarlige, hverken mere eller mindre.

Vi indstiller, at Forslaget vises tilbage til Behandling og Omarbejdelse i de militære Ministerier med dette Formaal for Øje. Vi anser det ikke for ønskeligt at angive Linien for eller Enkeltheder i en saadan Omarbejdelse, og lige saa lidt kan det være vor Sag at angive Størrelsen af den *Bevilling*, der udkræves til en rimelig Løsning. Vejledning i saa Henseende vil Lægmanden søge i andre Landes tilsvarende Lovgivning, der naturligvis præges af den Regel, at heller ikke den militære Sagkundskab kan stille Lovgivningsmagten Ultimata.